

Till regeringen

Dnr: 7–2013–3

Skrivelse om extern utvärdering av Finanspolitiska rådets arbete

Förslag

Finanspolitiska rådet föreslår att regeringen låter internationellt erkända experter utvärdera rådets arbete och att denna granskning presenteras vid ett öppet seminarium.

Bakgrund till förslaget

Finanspolitiska rådet startade sin verksamhet 1 augusti 2007 och har nu funnits i drygt sex år. Rådet har skrivit sex årsrapporter, två interimrapporter samt 6 remissyttranden. Därutöver har rådet publicerat 37 underlagsrapporter (varav 16 på engelska). De fem senaste årsrapporterna har översatts till engelska och spridits internationellt. Rådets synpunkter har fått stor uppmärksamhet i den svenska ekonomisk-politiska diskussionen. Detta gäller inte bara i anslutning till publiceringen av årsrapporten utan analyserna åberopas löpande och fungerar ofta som en referenspunkt. Detta ligger i linje med rådets allmänna uppdrag att ”verka för en ökad offentlig diskussion i samhället om den ekonomiska politiken”. Rådets synpunkter har också tillmätts stor betydelse i såväl OECD:s som IMF:s Sverigerapporter.

Idag pågår en livaktig internationell diskussion om oberoende finanspolitiska institutioner av liknande slag som Finanspolitiska rådet. Det finns en trend att inrätta sådana institutioner. Detta har på senare år gjorts bl.a. i Slovenien (2010) och Storbritannien (2010). I EU:s arbete med att förbättra finanspolitiken har kraven skärpts på oberoende granskning som ett led i att stärka de nationella finanspolitiska ramverken. Sedan tidigare har liknande institutioner funnits i bl.a. Nederländerna, Danmark, USA och Österrike. Vidare har OECD och IMF i olika sammanhang argumenterat för inrättandet av nationella finanspolitiska råd. I den internationella diskussionen har det svenska Finanspolitiska rådet ofta framhållits som en förebild. Den svenska regeringen har också i hög grad bidragit till detta genom att vid olika tillfällen (till exempel i konvergensprogram) betona rådets betydelse för det finanspolitiska ramverket.

Sedan våren 2011 finns en bred politisk överenskommelse i riksdagen om att det ska finnas ett finanspolitiskt råd. I samband med den överenskommelsen gjordes en utvärdering av rådets resurser, organisation och uppdrag. Överenskommelsen reducerar väsentligt den politiska osäkerhet som fanns om rådets framtid och innefattade en förstärkning av myndighetens resurser. I och med det lämnade rådet sin etableringsfas och gick in i en konsolideringsfas. Denna fas är nu två år gammal. Med de erfarenheter som nu finns är det naturligt att reflektera över rådets fortsatta arbete.

En kärnfråga i den internationella debatten är hur en självständig ställning för rådet ska kunna säkerställas. För att rådet ska kunna genomföra sitt uppdrag krävs att rådets bedömningar håller en hög analytisk nivå samt att rådet inte tar hänsyn till hur regering eller opposition kan komma att värdera rådets bedömningar. Riksdagen har vid två tillfällen sedan 2006 låtit internationellt

framstående personer med hög vetenskaplig och ekonomisk-politisk kompetens granska och utvärdera penningpolitiken och ordnat offentliga utfrågningar med anledning av dessa granskningar. Det är en modell som också skulle vara värdefull för att utveckla rådets arbete och säkerställa dess självständighet, och därmed bidra till att stärka det finanspolitiska ramverket.

Stockholm 26 september 2013

John Hassler (ordförande)

Eva Lindström (vice ordförande)

Anders Björklund

Steinar Holden

Irma Rosenberg

Oskar Nordström Skans